

ROMANUL
SECOLULUI
XXI

 UNIVERS

Această carte a apărut cu sprijinul oferit de TRADUKI, o rețea pentru promovarea literaturii din care fac parte Ministerul Federal al Afacerilor Europene și Internaționale din Republica Austria, Ministerul Afacerilor Externe din Republica Federală Germania, fundația culturală elvețiană Pro Helvetia, KulturKontakt Austria, Goethe-Institut, Agenția Slovenă de Carte JAK, Ministerul Culturii din Republica Croația, Resortul pentru Cultură al guvernului principatului Liechtenstein, Fundația Culturală Liechtenstein, Ministerul Culturii din Republica Albania și Fundația S. Fischer.

traduki

MARIE-JEANNE URECH

Sindromul capului care cade

Traducere din franceză

de

IRINEL ANTONIU

Redactor Diana Crupenschi
Tehnoredactor Constantin Nița
Copertă credit foto Ingimage

MARIE-JEANNE URECH
LE SYNDROME DE LA TÊTE QUI TOMBE

© Éditions de l'Aire, Vevey, 2006

© copyright of the translation: S. Fischer Foundation by order of
TRADUKI

EDITURA UNIVERS
www.edituraunivers.ro

ISBN 978-606-8631-18-9

I

Era întuneric. Și totuși se făcuse de mult dimineață.

Arthur Bellange, un om scund și ridicol într-un pardesiu prea larg, fixa din ochi Cutia. O masă sumbră a cărei fațadă se anima de-a lungul etajelor, spre a se termina în vârf cu un ochi orbitor ca un far. Arthur Bellange lăsă privirea în jos, tulburat. Era, într-adevăr, scund și ridicol în pardesiul său prea larg. Umerii îi cădeau, obrajii îi atârnavă, ochii i se înclinau, până și bărbia îi aluneca într-o mulțime de pliuri. Acest corp moale părea în întregime atras spre asfalt și încă și mai jos, dacă ar fi fost cu puțință. Strânse cu o mână umedă convocarea, iar cu cealaltă își controlă ceasul. Acele indicau ora nouă și douăzeci și cinci. Un copil, așezat pe o proeminență a frontispiciului, cu picioarele în gol, bătea mecanic într-o tobă. Pentru a marca ritmul. Cutia, pură fantezie a Omului, își înghițea zilnic creierul și nenumăratele mâini cu o poftă de căpcăun. Arthur Bellange oftă îndelung înainte să dispară sub fularul său. O alee de fagi maiestuoși îl însoți până la ușa de oțel de la intrare. Se agăță de convocare și se pierdu în beton. Căpcăunul îl înghiți strâmbându-se, de parcă ar fi crăntănit o boabă de piper.

Violența iluminatului îl obligă să închidă ochii. Nu-și amintea să mai fi cunoscut un asemenea dezmăț de electricitate. O lustră nemăsurată curgea în centrul holului și stropea cu miile ei de pietre cristaline pardoseala de marmură. O marmură fără asperități, fără vene, dar roz precum viața. Atârnați cum puteau de boltă, un șir de îngerași vegheau fără răgaz

asupra acestui lux. Un lux cu atât mai vizibil cu cât nu exista nimic care să-l ascundă. Nici o mobilă, nici o decorațiune, nici o ființă umană. Încă orbit de strălucirea acestei austerități, Arthur Bellange făcu câțiva pași ezitanți înainte să calce pe niște tălpi de pâslă. Nu trebuia nicidecum să murdărești ceva. Traversă imensul hol gol șlefuit pardoseala deja lustruită. La cealaltă extremitate se afla un interfon. Un scăunel le permitea celor mai puțin înalți să ajungă la el. Cutia era făcută pentru oamenii scunzi. Asta îl încurajă să apese pe butonul verde. O voce pârâi în receptor, prelungită îndelung de un ecou formidabil.

– Ce doriți?

– Mă numesc Bellange. Am programare la ora nouă treizeci.

– Ați ajuns prea devreme.

Vocea devenise acidă.

– E rău?

– Nici rău, nici bine. Nu e ora.

– O să aștept.

– Cum vreți. Vă anunț când va fi momentul.

Arthur Bellange coborî de pe promontoriul său și așteptă momentul patinând nervos pe pardoseală. Tot dând lustru, ajunsese în fața unui lift ascuns într-o coloană de susținere a clădirii. Din marmură și aceasta. Abia se apropie, că și începu să se zguduie cabina. Cobora cu repeziciune. Un curent de aer semnală sosirea mașinării. Ușile culisară. Bellange se dădu deoparte pentru a-i lăsa să iasă pe ocupanți. Cabina era goală. Doar o voce cu timbru indefinibil umplea habitaclul:

– Dacă doriți să ajungeți la etajul întâi, apăsați pe 1. Dacă doriți să ajungeți la etajul al doilea, apăsați pe 2. Dacă doriți..., recita ea pentru a-l invita pe acest bărbat scund într-un parde-siu prea larg să intre și să facă o călătorie cât mai departe.

Bellange nu se clintise. Fixa cabina goală, paralizat de teama acestei invitații, dar și atras de vocea stranie care se auzea printr-un grilaj de pe plafon. Pierzându-și răbdarea în fața unei asemenea nehotărâri, liftul își închise ușile cu un pocnet nervos și urcă etajele cu toată viteza. Bellange îl privi, oarecum

cu ușurare și totodată cu oarecare regrete, cum lua cu el invitația la călătorie. Era ora nouă treizeci și cinci. Apăsă butonul verde al interfonului.

– Ce doriți?

– Cred că ați uitat de mine. A trecut de cinci minute de ora nouă și treizeci.

– Cine sunteți?

– Mă numesc Bellange.

– Nu v-am uitat. Copilul nu a bătut încă. Așadar nu e ora.

Pârâitul dispăru. O liniște, abia tulburată de scânteierea lustrui, cuprinse holul. Bellange se întoarse. Se simțea privit. Îngerășii, care se aplecaseră în față ca să-l vadă mai bine, abia avură timp să se refugieze după marginea bolții. Manevra lor făcu să freamăte luminile. Bellange încremeni. Acolo sus se mișcase ceva. Niște forme ciudate și dolofane. Temându-se să nu fie descoperiți, îngerășii începură să sufle ușor în marea lustră, care presăra o ploaie de stele electrice în cerul betonat al Cuției. Spectacolul era feeric, Bellange orbit de frumusețea scenei, iar îngerășii încântați de festa lor. O bătaie de tobă străbătu bolta cerească și puse capăt acestui delir. Miile de pietre cristaline se ciocniră între ele într-un vacarm infernal. Bellange se dădu înapoi, speriat.

– Sunteți așteptat, eructă interfonul.

Un vâl negru căzu peste harta cerului, înăbușind totodată veselia îngerășilor. Bellange se frecă la ochi ca să șteargă bula galbenă care-i ardea retina. Se împletici până la scăunel.

– Sunteți așteptat la subsol! Grăbiți-vă! O să întârziați!

O luă spre lift. Vocea îl opri la jumătatea drumului.

– În cealaltă direcție! Pentru dumneavoastră, pe scara de serviciu!

Aceasta se afla într-o a doua coloană de susținere. De marmură și ea. Roz precum viața. Arthur Bellange apucă, ușurat, cele două balustrade de lemn și se lăsă să alunece în întuneric.

II

Subsolul nu era din marmură roz. Nu exista vreo lustră care să lumineze nenumăratele cutii mici în care era compartimentată sala. De aceea, nenumăratele mâini mici din nenumăratele cutii mici lucrau în penumbra inteligenței lor. Fără creier, fără lumină. Arthur Bellange se simți imediat în largul său. Îi plăceau locurile întunecoase și profită de asta ca să-și desfacă fularul. Nu se auzea nici un zgomot în sală, în afară de frecușul mânecilor care lucrau. Chiar și șuieratul respirațiilor părea aspirat de cei trei pereți din peripalex care delimitau fiecare cutie. O voce răsunătoare fisură meterezele acestui univers vătuit.

– Ești ridicol cu pardesiul dumitale. Dă-l jos și îmbracă halatul ăsta!

Bellange tresărise. Un deșirat chel, al cărui cap ușor fosforescent ilumina slab o gheretă săpată direct în zid, îi întindea o haină de nuanța antracitului. Numai aparent, căci puțina lumină nu excludea o altă culoare. I-o întindea fără să-l privească. Cu brațul țepăn.

– Bărbat sau femeie? întrebă el.

– Numele meu e Arthur Bellange.

Chelul deșirat nu înalță capul. Încerca să descifreze o listă la lumina plâpândă a inteligenței sale. Cu brațul întins și halatul de antracit în mână.

– Pentru mine, ești Blanchard.

– De ce Blanchard? Mă numesc Arthur Bellange.

– Aici toată lumea se numește Blanchard.

Bellange parcurse vasta sală presărată cu nenumărate capete compartimentate în nenumărate cutii.

– Toți? se îngrijoră el.

– Toți. E o chestiune de egalitate. Toată lumea are aceleași drepturi aici. Și aceleași îndatoriri!

Ridică în sfârșit ochii din hârtie și-l fixă pe nou-venit prin lentilele sale lustruite.

– Nu știu care-s intențiile duminale în privința mea, dar să știți că nimeni nu pornește ca favorit. Ceea ce câștigăm ne este dat de timp. Iar eu stau de zece ani în ghereta asta, așteptând să fiu promovat!

Purta ochelari chelul deșirat. Nu ca să vadă mai bine, ci ca să extorcheze confidențe.

– Sunt foarte mulțumit de locul meu și nu-mi doresc altul, îl asigură Bellange.

Deșiratul chel lăsă capul în jos și își lipi ochii de listă. Ochelarii lui extorcau confidențe, dar îl împiedicau să vadă mai bine.

– Dacă toți purtăm același nume, cum faceți să ne deosebiți?

– Să vă deosebesc? Pe întunericul ăsta? Pentru ce? Nu fi ridicol! Va să zică, bărbat sau femeie?

Brațul începea să i se înmoaie dureros.

– Bărbat, capitulă Bellange.

– În cazul ăsta, păstrează-ți hainele pe sub halat.

Își scoase pardesiul, clar prea larg, și își încheie noua ținută puțin cam strâmtă pe la încheieturi. Arthur Bellange se numea de acum Blanchard. Nu mai era ridicol, dar rămânea un om scund.

– Și femeile? Ele ce poartă? întrebă el întinzându-i celuilalt impermeabilul.

– Femeile? La etajul ăsta e una singură.

Înălță capul pentru a sonda zidurile groase ale ierarhiei.

– Iar mai sus, m-ar mira să fie.

Încerca să aranjeze pardesiul pe un umerăș, dar țesătura prea largă refuza să se lase răstignită. Obosit, până la urmă îi închise pliscul pe o bară de lemn.

– A noastră poartă halat, ca dumneata. Și iată-i lucrurile, lângă ale dumitale.

Bellange se aplecă spre vestiarul care se prelungea la nesfârșit în adâncul zidului și desluși un pulover galben, ciorapi, chiloți, un sutien și o fustă. Poate că era scund, dar era tare mulțumit să fie bărbat. Deșiratul chel îi plantă o cutie de carton în brațe. Era ușoară. Greutatea cartonului și ceva pe deasupra.

– Cutia dumitale personală. Un creion, o riglă gradată de treizeci de centimetri, un pachet de foi și niște batiste.

– Batiste?

– Împotriva sângerărilor din nas. Nu trebuie să murdărim nimic aici. Verifică-i conținutul și semnează în josul acestui formular.

Formularul se întindea pe trei pagini. Era scris într-o limbă pe care n-o cunoștea. Nu avea de ales. Semnă.

– Bun venit în Cutie, Blanchard! tună celălalt strângându-i degetele.

Îi indică sala unde lucrau nenumărate mâini mici fără creier, compartimentate în nenumărate cutii mici fără lumină.

– Știi ce-ți rămâne de făcut!

Arthur Bellange înțepeni în fața datoriei sale și strânse tare cutia de carton.

– Cred că da. Mulțumesc... Blanchard.

– Domnule Blanchard! Sunt superiorul dumitale direct.

Bellange făcu niște pași ezitanți în direcția sălii, apoi se întoarse spre deșiratul chel. Acesta intrase iar în ghereta lui și se uita cu milă la pardesiu.

– Scuzați-mă, Domnule Blanchard! În cutie nu găsesc ascuțitoare.

– Nu mai furnizăm. Se abuza prea mult.

– Dar îmi trebuie! Fac o muncă foarte precisă!

– Îmi pare rău. N-am ce să fac.